

Votre Programme Matmidim – Chiour ALEPH

Semaine du 19 au 23 novembre 2023

Souguia n°110

ת"סד

Matmidim

Programme d'étude Mondial

Sujet de la semaine :

Nerot Shabbat

- Condensé des Dinim de l'invité -

Pour la Refoua Chelema de

Haim Dan Patrick ben David, Esther bat Rakheli et Rakhel bat Rivka

Pour la Hatslaha des soldats de Tsahal, la guérison des malades, le retour des otages et la protection de tous les Bnei Israël

Tephila avant le Limoud

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׁלֵא יֵאָרַע דְּבַר תְּקֵלָה עַל יָדֵי, וְלֹא אֶכְשַׁל בְּדַבַּר הַלְכָה, וְיִשְׁמְחוּ בִּי חֲבֵרֵי, שְׁלֵא אִמְר עַל טָמֵא טְהוֹר וְלֹא עַל טְהוֹר טָמֵא, וְלֹא עַל מִתָּר אָסוּר וְלֹא עַל אָסוּר מִתָּר, וְלֹא יִכְשְׁלוּ חֲבֵרֵי בְּדַבַּר הַלְכָה וְאִשְׁמַח בָּהֶם. כִּי יִי יִתֵּן חֲכָמָה מִפִּי וְדַעַת וְתְבוּנָה. גַּל עֵינַי וְאִבִּיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרַתְךָ

Tephila après le Limoud

מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׁשִׁמְתָּ חֻלְקֵי מִיּוֹשְׁבֵי בֵּית הַמְדַרְשׁ. וְלֹא שִׁמְתָּ חֻלְקֵי מִיּוֹשְׁבֵי קְרֵנוֹת. שְׁאֲנִי מְשֻׁכָּי וְהֵם מְשֻׁכָּימִים. אֲנִי מְשֻׁכָּי לְדַבְרֵי תוֹרָה וְהֵם מְשֻׁכָּימִים לְדַבְרֵי בְּטִלִּים. אֲנִי עֲמַל וְהֵם עֲמַלִּים. אֲנִי עֲמַל וּמִקְבֵּל שְׂכָר וְהֵם עֲמַלִּים וְאֵינָם מְקַבְּלִים שְׂכָר. אֲנִי רָץ וְהֵם רָצִים. אֲנִי רָץ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא, וְהֵם רָצִים לְבָאָר שְׁחַת. שְׁנֵאֲמַר וְאִתָּה אֱלֹהִים תּוֹרְדִם לְבָאָר שְׁחַת. אֲנִשִּׁי דְמִים וּמְרָמָה לֹא יִחְצוּ יְמֵיהֶם, וְאֲנִי אֶבְטַח בְּךָ

Après avoir étudié les fondements de l'allumage des Nerot pour une famille et l'invité, cette semaine nous passons en revue les principaux Dinim sur ce sujet, développés par le Orh'ot Shabbat.

Le Orh'ot Shabbat est une série de quatre tomes dédiée aux Dinim de Shabbat, écrite à notre époque conjointement par le Rav Shalom Yossef Galbert (auteur du Nétivot Shalom) et le Rav Itsh'ak Mordekhai Roubin (auteur du Marei Cohen, Av Beit Din chez Rav Nissim Karlits, et Rav Kehila à Har Nof, Jerusalem).

L'ouvrage a reçu l'approbation du Ran Nissim Karelitz et du Rav Shmouel Vozner. Il est rapidement devenu une référence reconnue et très consultée sur Shabbat, aux côtés du Chmirat Shabbat Kéhilkhata, particulièrement pour les Dinim de Shabbat appliqués aux questions actuelles.

Bon Limoud sur Matmidim !

Programme du dimanche

1. Si les parents passent Shabbat à l'extérieur, les enfants peuvent-ils les acquitter en allumant à la maison ?

קכו. איש ואשה שאינם בביתם, ובניהם [או בנותיהם] נשארים בבית ומדליקים שם נרות, הדלקת הבנים או הבנות פוטרת את הוריהם מחובת הגוף שלהם^{רע"ד}. [וראה הערה^{רע"ה}].

ובאופן שהבנים הנשארים בבית סועדים את סעודת ליל השבת במקום אחר ולא בביתם, אם הם מדליקים נרות בביתם בברכה כדי שכאשר יחזרו לביתם לא יכשלו בעץ ואבן [וה"ה אם מדליקים בברכה את הנרות ביחד עם אור החשמל], עיין לעיל הערה רע"א דמסתבר שגם הדלקה זו פוטרת את הוריהם מחובת הגוף, דאף שעיקרה באה כדי שלא יכשלו בעץ ואבן מ"מ מתקיימת בהדלקתם גם חובת הגוף שלהם וממילא נפטרים גם הוריהם מדין מדליקין עלי בגו ביתאי. ובאופן שאין הבנים הנשארים בבית מדליקים נרות אלא רק את אור החשמל ויוצאים ידי חובתם בהדלקת נרות בעל הבית שעמו הם סועדים [א"נ אם משתתפים אתו בפריטי, עיין לקמן סעיף קל"א] אפשר שאין ההורים יוצאים ידי חובתם בהדלקה זו, אף אם הבנים הדליקו את אור החשמל בבית לשם קיום מצות נר שבת, ובפרט שבמקומות רבים אור החשמל המצוי כהיום אין בו נורת להט אלא אור שאינו נחשב כאש וכגון נורת לד, עיין לעיל סעיף כ"ה, וכ"ש שאם החשמל לא הודלק לכבוד השבת אלא נשאר דלוק מבעוד יום שאין ההורים יוצאים יד"ח בהדלקה זו.

Programme du lundi

2. Le mari passe Shabbat dans un pays étranger où le fuseau horaire est en décalage

קכז. כאשר הבעל נמצא במדינה אחרת באופן שבזמן שאשתו מדליקה את נרות השבת בביתם עדיין לא הגיע זמן ההדלקה במדינה בו הוא נמצא, אף על פי כן יוצא הוא ידי חובת הגוף בהדלקת אשתו, והוא הדין במקרה הפוך שהבעל נמצא במדינה שבה נכנסת השבת קודם הזמן שהאשה מדליקה בביתה, גם באופן זה יוצא הוא בהדלקתה. דין זה נאמר גם כאשר האשה אינה בבית והאיש מדליק בבית ופוטר אותה, וכן במקרה שאחד הבנים או הבנות אינו בבית שהדלקת ההורים פוטרתו^{רע"ז}. ובטעם הדין ראה הערה רע"ז, וראה עוד בהערה שיש המחמירים בזה.

רעז. הנה עיקר דין דמדליקין עלי בגו ביתאי יש בו חידוש, שאף שהאדם אינו נהנה כלל מהנר הנמצא בביתו, מ"מ הדלקת הנרות הנעשית בביתו פוטרתו מחובת הגוף של המצוה הואיל והוא חלק מבני הבית והוא נטפל להדלקה הנעשית בבית למרות שאינו נמצא בו כלל, ומעתה מסתבר דכשם שאין משמעות למקום בו הוא נמצא, וההדלקה הנעשית בביתו פוטרתו, כמו כן אין משמעות לזמן בו הוא נמצא, ובכל שעה הוא טפל להדלקה הנעשית בביתו, בין אם עדיין לא הגיע זמן ההדלקה במקום בו הוא נמצא ובין אם כבר עבר זמן ההדלקה במקום בו הוא נמצא. וכן כתב בפשיטות הגרש"ז אויערבאך זצ"ל בשו"ת מנחת שלמה ח"ב סי' נ"ו אות ב' ד"ה ומ"מ, וכן דעת הגר"נ קרליץ זצ"ל. עיין ספר חוט שני פרק פ"ג אות ח'. ובספר שבות יצחק פרק י"ג אות א' [ד'] כתב בשם הגר"ש אלישיב זצ"ל דאם במקומו של האדם עדיין לא הגיע זמן ההדלקה אין הוא יוצא בהדלקה הנעשית בביתו.

Programme du mardi

3. L'épouse qui passe Shabbat à l'extérieur acquitte t-elle son mari ?

אף שנחבאר לעיל שהדלקת האשה בבית פוטרת את האיש הנמצא מחוץ לבית מחובת הגוף שלו, וכן הדלקת האיש בביתו פוטרת את אשתו הנמצאת מחוץ לביתם, וכמו שאמרו "מדליקין עלי בגו ביתאי", היינו דוקא כאשר ההדלקה נעשית בביתם, אבל הדלקת אשה הנמצאת מחוץ לביתה אינה פוטרת את בעלה או בני ביתה שאינם נמצאים עמה, בין אם הם בביתם ובין אם הם מחוץ לביתם במקום אחר, והטעם משום דדין זה של מדליקין עלי בגו ביתאי נאמר רק כאשר ההדלקה נעשית במקום הקביעות של המשפחה, דאז אנו רואים את ההדלקה הנעשית שם כמתייחסת לכל בני הבית, אף לאלו שאינם בבית. אבל אשה שנמצאת מחוץ לביתה ומדליקה שם נרות, אין הדלקתה מתייחסת אלא לעצמה ולא לשאר בני הבית שאינם עמה, דאין שאר בני הבית נטפלים להדלקתה הנעשית שלא במקום הקביעות של בני הבית^{רע"ה}. ואמנם בני משפחה שנמצאים יחד במקום אחר שלא בביתם, הדלקת האשה פוטרתם.

קכת. אשה הנמצאת מחוץ לביתה אין הדלקתה פוטרת את בעלה ובני ביתה שאינם נמצאים עמה, בין אם הם מחוץ לביתם ובין אם הם נשארו בבית, והם חייבים בהדלקת נרות^{רע"ט}. ואדרבה באופן שבעלה [או אחד מבני הבית] מדליקים בביתם הרי שמן הדין היא פטורה מחובת הגוף כיון שהיא נטפלת להדלקה שלהם^{ר"פ}.

אשה זו הנמצאת מחוץ לביתה ואינה רוצה לצאת ידי חובה בהדלקה הנעשית בביתה אלא רוצה להדליק בעצמה במקום שבו היא נמצאת, יכולה לכוין שלא לצאת ידי חובה בהדלקה שבביתה [כמבואר להלן הערה רצ"ד],

וממילא היא מתחייבת בהדלקה במקום בו היא נמצאת. ובאופן זה שהיא מכוונת שלא לצאת בהדלקה הנעשית בביתה, תהדר להדליק את הנרות קודם הזמן שבעלה מדליק את הנרות בביתם^{ר"פא}.

רעח. דלא מצינו דין מדליקין עליה בגו ביתאי אלא כשההדלקה נעשית במקום הקביעות, כן נקט הגרי"ש אלישיב זצ"ל [מובא בספר שבות יצחק פי"ג אות א' ג'], וציין שם לספר לקט יושר שכתב כעין זה לענין נר חנוכה, עיין להלן בסמוך הערה רפ"ב, וכן נקט הגר"נ קרליץ זצ"ל עיין בספר חוט שני פרק פ"ג אות ח'. ועיין להלן הערה רפ"ו.

רפא. עיין להלן סו"ס קלא והערה רצ"ד שהובאו דברי המשנ"ב בהלכות חנוכה שנקט דאף שמן הדין מהניא כוונתה שלא לצאת ידי חובתה בהדלקת בעלה בביתם, מ"מ טוב להדר להדליק את הנרות קודם ההדלקה הנעשית בבית, לחוש לשיטת הפר"ח דלא מהני כוונה שלא לצאת להתנתק מהדלקת בני הבית.

Programme du mercredi

4. Le mari et l'épouse passent Shabbat dans deux endroits séparés, l'un peut-il acquitter l'autre ?

קכט. איש ואשה שאינם בביתם וכל אחד מהם שובת במקום אחר, אין הדלקת האחד פוטרת את השני, כיון שאינם נמצאים במקום קביעותם^{רפ"ב}, וגם

אינם פוטרים את בני הבית שנשארו בביתם והם חייבים בהדלקה. ואדרבה הדלקת בני הבית בביתם פוטרת מחובת הגוף הן את האיש והן את האשה^{רפ"ב}.

רפב. דין זה של איש ואשה שאינם בביתם וכל אחד שובת במקום אחר שאין אחד מהם פוטר את חברו, לא נתבאר לגבי הדלקת נר שבת אך מצינו כן לענין נר חנוכה, ומסתבר שיש ללמוד מזה לדיני נר שבת. עיין בספר לקט יושר [לתלמידו של בעל תרומת הדשן שמביא הוראות והנהגות מרבן] עמ' 152 לענין נר חנוכה וז"ל איש ואשתו חייבים בנר חנוכה כגון שאין להם בית מיוחד ואין שניהם יחד עכ"ל, והיינו דכל אחד מהם חייב בהדלקה ולא אמרינן בזה דהדלקת האיש פוטרת את אשתו, דאף שכאשר שניהם נמצאים יחד אמרינן שהדלקתו פוטרת אותה משום דאשתו כגופו, אף ששאר בני הבית מדליקים מדין מהדרין, היינו דוקא שם שמעיקר הדין נר אחד פוטר את בני הבית, דנר איש וביתו, אלא שהמהדרין מדליקים כל אחד נר בפני עצמו, ולענין זה אנו אומרים שאשתו כגופו וחוזר בה הדין הכללי של נר איש וביתו דהיינו שהדלקה של האחד פוטרת את האחר [ולו יצוייר שמאיזו סיבה קשה מאד לבעל להדליק את הנרות תדליק אשתו עבור שניהם, כיון שהם כחד גופא], אבל כאשר האיש והאשה אינם בביתם ואינם נמצאים יחד, נתפרדה החבילה ואינם נחשבים עתה כבני בית אחד לענין "נר איש וביתו", וממילא על כל אחד מהם מוטלת חובת הגוף להדליק נר חנוכה, ובכה"ג לא מצינו דסברת אשתו כגופו תפטור אותה מחובת הגוף שהרי אינם מצורפים יחד [עיין בקובץ מבית לוי ח"י עמ' כ"ב ובספר שלמי תודה חנוכה סי' י"ט, וצ"ע].

Programme du jeudi

5. Comment définir si une personne est considérée comme un invité ou comme un membre de la maison ?

קלא. אורח הסועד על שולחן בעל הבית בליל שבת ואין מדליקים עליו בביתו, נחלקו האחרונים בדינו:

[א]. יש שכתבו שהוא נחשב כאחד מבני הבית והדלקת בעל הבית פוטרתו מחובת הגוף של מצות נר שבת, אף שאין הוא סמוך על שולחן בעל הבית בקביעות^{רצ"ב}, ולכן אם החדר שבו הוא לן מואר אפילו מעט

שאין בו חשש שיכשל בעץ ואבן הרי הוא פטור מהדלקה. ויוצא האורח ידי חובתו בהדלקה זו, אף שבעל הבית לא ידע דין זה ולא כיון עליו בהדלקה.

[ב]. ויש שכתבו שאין הוא נחשב כאחד מבני הבית וחייב הוא להדליק נר שבת בפני עצמו, או להשתתף עם בעל הבית בפרוטה וכדלהלן סעיף קל"ח כדי לצאת ידי חובת הגוף של הדלקת נר שבת^{רצ"ב}.

ולענין המנהג למעשה - נהגו בכל הדורות שכאשר מתארחת משפחה אצל בעל הבית וכגון בנים נשואים המתארחים בבית הוריהם, מדליקות הנשים האורחות נרות שבת בכרכה^{רצ"ב}. ומאידך כאשר בחור או בחורה מתארחים

והמנהג למעשה שהבת הנשואה מדליקה בפני עצמה, כמבואר הטעם לעיל בהערה רצ"ד.

וכן הדין בהורים מבוגרים הבאים לשהות בבית ילדיהם לפרק זמן של כמה שבועות או חודשים.

רצב. כן מבואר מדברי הגר"ז סו"ס ט' וז"ל במה דברים אמורים [שצריך אורח להשתתף בפריטי עם בעה"ב] כשאוכל שם משלו, אבל אם הוא סמוך על שולחן בעל הבית נעשה כבני ביתו של בעל הבית ויוצא בנרו של בעל הבית, דאין צריך להשתתף עמו כלל עכ"ל, וכעין זה בגר"ז שם סעיף ט"ו. ומבואר מדבריו דכשאין האורח סועד משלו אלא משל בעל הבית [כפי המקובל כהיום] פטור הוא מהדלקה, ולא חילק הגר"ז בין אם האורח סמוך על שולחן בעל הבית בקביעות או שאינו סמוך, וכן הוא בספר מנחת שבת כלל ע"ה הערה כ"ט. וכ"כ בשו"ת מנחת יצחק ח"י סי' כ' אות א', וכן נקט לדינא הגרש"ז אויערבאך זצ"ל [הובאו דבריו בספר שש"כ פרק מ"ה הערה ל"ב]. ואף שהמשנ"ב ס"ק ל"ג ציין לסי' תרע"ז, ושם איירי באורח הסמוך על שולחן בעל הבית בקביעות, י"ל דציין רק לעיקר דברי המהרש"ל והמג"א המובאים שם שהבחורים שאינם סמוכים על שולחן בעל הבית חייבים בנר חנוכה והסמוכים על שולחנו פטורים, אך לא נתפרש בדבריו אם לענין נר שבת בעינין שיהיו סמוכים על שולחן בעל הבית בקביעות, וטעם החילוק בין הדלקת נר שבת לנר חנוכה נתבאר לעיל הערה ר"צ.

ומסתבר שלדעת הגר"ו די בזה שהאורח סמוך על שולחן בעל הבית לסעודת ליל השבת
 אף שאינו לן שם, שהרי עיקר הדלקת הנרות נועדה להאיר את מקום הסעודה ושלא
 יכשל בעץ ואבן כבואו ובצאתו.
 רצג. כן מבואר בספר זכרו תורת משה [לבעל החיי אדם] סי' ב' ובספר תורת שבת ס"ק י"ג.
 וכן דעת הגר"ש אלישיב זצ"ל [מובא בספר שבות יצחק פי"ד אות א' ד'] וכ"ה בספר
 חוט שני פרק פ"ג אות ח'.
 רצד. והיינו לדעת הרמ"א ס"ח שמברכים על תוספת אורה. נגם נשים אלמנות וגרושות
 המתארחות בבית אחר נוהגות להדליק נרות בפני עצמן, וכן נוהגים גם אלמנים
 וגרושים].

Liste des 110 Souguiot étudiées sur Matmidim			
Souguiot de Brah'ot			Sougiot sur les H'aguim
1. Birkot Hatorah 2. Choméa Kéoné 3. Arévout 4. Kavana dans le Chema 5. Position pour le Chema 6. Méah Brah'ot 7. Amen Yetoma 9. Les quantités pour les Brah'ot 10. Les Brah'ot de consommation 11. Brah'a Chééina Tsrih'a 12. Ikar Vétafel 13. Mééin Chaloch	14. Brah'a sur un interdit 15. Anigrone 17. Birkat Haguefen 18. Natei Inchei 19. Birkat Haréah' 22. Les jus 23. Trima 24. Pat Kisin (1) 25. Pat Kisin (2) 26. Les Apéritifs 27-31 Zimoun 32. Tefilat Haderekh	33 -34. Birkat Hagomel 38. Chéhéh'éyanou sur un nouveau fruit 39. Chéhéh'éyanou sur un nouveau Keli 40. Chéhéh'éyanou sur les Mitsvot 41. Hatov Véhamétiv sur le vin 42. Cheva Brah'ot (1) 43. Cheva Brah'ot (2) – Panim H'adachot 46. Birkat Halevanah 47-49. H'azarat Hachats'	Hanouka 8. Emplacement de la Hanoukia 44. Ner Ich oubeto 45. Ner Ich oubeto (2) Pourim 16. Michloah' Manot et Matanot Laevyonim 85. Zakhor et Méh'iyat Amalek Pessсах 20. Biour H'amets 58. Bedika des miettes 86. 87. 88. Vente du Hamets
Souguiot générales			
37. Bal Tossif 50. Tokh Kédé Dibour 51-52. Ein Chaliah' Lidvar Avera 53. Mitsva bo yoter Mibichlouh'o	54. Mitsvot lav lihanot nitanou 55-56. Mitsvat Assei Chehazman grama 57. Zerizim makdimim lemitsvot	71. 72. Haossek Bamitsva Patour Minhamitsva 89. 90. Les actions de l'enfant	Sefirat Haomer 21. Un seul grand compte 89. 90. Un enfant qui devient adulte au milieu de la Sfira
Chabbat – Melekhet Mah'chevet		Chabbat – Les Derabanan	
59. 60. 61. Mit'assek 62. 63. 64. Davar Chééno Mitkaven 65. à 68. Psik Récheh	75 à 79. Grama 80. Chinouy 69. 70. Melakha chééina tsrikha légoufah	91 à 95. Réhitsa BéChabbat VéYom Tov 107 – 110. Nerot Shabbat	Ben Hametsarim 100. 3ème Beit Hamikdash
Hachkafa- pensée juive	Even Haezer	Yorei Dé'ah	
81 à 84. Tsaar Baalei Haim	96 à 99. Yih'oud	73. 74. Maaser sur les gains	
			Soukot 36. Mitstaer 104 - 106. Ma'amid